

AİLE İÇİ ŞİDDET ve İNSAN HAKLARI

Bütün insanlar özgür; onur ve hakları yönünden eşit doğarlar. Akıl ve vicdana sahiptirler ve birbirlerine karşı kardeşçe davranmalıdırlar. [Madde 1]

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi 30 maddeden oluşmaktadır 1-21. maddeler arasında temel haklara, 22-27. maddeler arasında ise sosyo-ekonomik ve kültürel haklara yer verilmektedir ancak bu hakların günümüzde birinci, ikinci, üçüncü kuşak haklar olarak gruplandırıldığını görmekteyiz. Buna göre, can ve mal güvenliği, din ve vicdan özgürlüğü, düşünce ve ifade özgürlüğü ve siyasi haklar gibi geleneksel hak ve özgürlükler birinci kuşak haklar, çalışma hakkı, adil ve eşit ücret gibi ekonomik ve sosyal haklar ikinci kuşak haklar, tüketici hakkı, tıbbi ve biyolojik gelişmelere karşı korunma hakkı, sanat ve bilim özgürlüğü gibi haklar ise üçüncü kuşak haklar olarak adlandırılmaktadır.

İnsan Haklarının geliştirilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler bünyesinde 1946 yılında, görevi insan haklarıyla ilgili her konuda inceleme ve araştırmalar yapmak ve tavsiyelerde bulunmak olan "İnsan Hakları

Yüzyıllarca süren mücadeleler sonucunda, II.Dünya savaşı ertesinde, devletler bireylere tanınan hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması gerçeğinde birleştiler ve insanların doğuştan eşit bir biçimde sahip oldukları hakları ifade eden evrensel bir bildirge kabul edidi. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, dünya devletleri tarafından ortak değerler olarak kabul edilen insan hakları ilkelerini yansıtmaktadır. Bildirge, tüm insanların hiçbir ayırım gözetilmeksizin yalnızca insan oluşundan dolayı eşit, özgür ve onurlu yaşama hakkına sahip olduğunu ilan etmektedir. Buna göre herkes ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal görüş, zenginlik gibi herhangi bir statü gözetilmeksizin tüm hak ve özgürlükler açısından eşittir.

Yaşamak, özgürlük ve kişi güvenliği herkesin hakkıdır!

[Madde 3]

Bildirge'nin ilanından sonraki yıllarda tüm dünyada insan hakları ihlallerini önlemek için çeşitli yöntemler araştırılmış ve uygulamaya konmuştur. İnsan hakları bilincinin yaygınlaştırılması amacıyla Evrensel Bildirge'nin kabul edilmesinin yıl dönümü olan 10 Aralık, Dünya İnsan Hakları Günü olarak kutlanmaktadır.

Kadının en sık şiddete maruz kaldığı yer ailedir ve kadınlarla birlikte çocuklar aile içinde şiddetten en sık etkilenen bireylerdir. Yapılan araştırmalar, eşler arası şiddet vakalarının %90'ından fazlasında kadınların şiddete maruz kaldıklarını göstermektedir. Çoğu kadın şiddete maruz kaldığı bu ortamdan ayrılmamakta ya da yasal çözüm yolları aramamaktadır. Kadının kültürlenme süreciyle ilgili olan bu durum son derece önemli bir sorundur.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin birinci maddesi "bütün insanlar özgür; onur ve hakları yönünden eşit doğarlar. Akıl ve vicdana sahiptirler ve birbirlerine karşı kardeşçe davranmalıdırlar" demektir ancak bu bildirgenin kabul edilmesinin 57.yılında bile insanlar şiddete maruz kalmakta ve bu yüzden hayatlarını yitirmektedirler. Bugün özellikle aile içi şiddet, üzerinde en çok tartışılan ve çözüm yolları aranan konulardan biridir. Dünya çapında yapılan çalışma ve araştırmalar göstermektedir ki pek çok kadın sürekli olarak yaşadığı erkekler veya kocaları tarafından hem duygusal hem de fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Aile içi şiddet, aile üyelerinden biri tarafından bireyin kişiliğine ya da kişilik gelişimine zarar veren hareket veya ihmal olarak tanımlanmaktadır.

Komisyonu" oluşturulmuştur. Birleşmiş Milletler Antlaşmasında önemli bir yer tutan insan hakları ilk kez 10 Aralık 1948 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda kabul edilen "İnsan Hakları Evrensel Bildirisi" ile düzenlenmiştir. Bu bildirge İnsan haklarının hiçbir tereddüde yer vermeden uygulanmasını amaçlamaktadır.

Türkiye, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni 6 Nisan 1949 yılında onaylayarak, bu belgeyi ilk onaylayan ülkeler arasında yer almıştır. Evrensel

11-12 Kasım 2005 tarihlerinde Hürriyet Gazetesi, BM Nüfus Fonu, CNN Türk ve Çağdaş Eğitim Vakfı'nın ev sahipliğinde, İstanbul Valiliği'nin işbirliğiyle Aile İçi Şiddete Son 2005-Dünyadan Örnekler" konulu uluslararası bir konferans düzenlendi. "Aile İçi Şiddete Son" demek ve önlem almak amacıyla düzenlenen konferansa, dünyanın pek çok ülkesinden kuruluş temsilcileri, konuyla ilgili bakanlar ve akademisyenler katıldı.

Kadına yönelik şiddetin tüm boyutlarıyla ele alındığı konferansta, aile içi şiddetin tüm dünyada varolan bir sorun olmasına rağmen bu sorunun bir çok erkek ve kadın tarafından normal karşılandığını ve bunun en genel tanımıyla temel bir insan hakları ihlali olduğunu üzerinde duruldu. Üç atölye çalışmasının yapıldığı konferansta özellikle aile içi şiddetle başarılı bir şekilde mücadele edebilmek için geliştirilen yaklaşımlar ve öneriler sunuldu. Farkındalık geliştirme kampanyaları, şiddet mağdurları için koruma ve güçlendirme çalışmaları, sığınaklar, yardım hatları, kadın danışma merkezleri, devletin aile içi şiddetle mücadeledeki rolü, kanunlar, ulusal eylem planları ve eğitim çalışmaları ana başlıklar arasındaydı.

Tüm dünyada önemli bir sorun olan aile içi şiddet olgusuna karşı bilinçlendirme çalışmaları tüm hızıyla devam etmelidir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin beşinci maddesinde "hiç kimse işkenceye ya da acımasız, insanlık dışı, onur kırıcı ceza ya da muameleye uğratılmaz" denilmektedir. Oysa bugün hala kadına karşı şiddetin kimi çevrelerce hoş görüldüğü hatta onaylandığı yaşam tarzlarının varolduğu bilinmektedir. Bir insan hakları ihlali olan bu olgu eğitim, dayanışma ve bilinçlendirme yoluyla çözümlenecektir.

Hiç kimse işkenceye ya da acımasız, insanlık dışı, onur kırıcı ceza ya da muameleye uğratılmaz. [Madde 5]